

• *Председкыня Сполку русиньскых писателів Словеньска (СРПС) К. Копорова веде членську громаду сполку • Часть членів СРПС почас членської громады: (зліва) І. Мелничакова, М. Гірова, Я. Гриб, Ш. Смолей, Г. Гіцова-Міцовчінова, Я. Сисак і о. Ф. Данцак.*

Дві членські громады і презентація русиньской літературы

14. фебруара 2011 ся на Ректораті Пряшівской універзیتی в Пряшові і Інштуті русиньского языка і културы ПУ одбыли дві членські громады: Сполку русиньскых писателів Словеньска і Словеньской асоціації русиньскых організацій. Третів акціов того дня была святочна презентація публікацій выданных у русиньскім языку в році 2010. Інтегралнов частів презентації было і передаваня цін з Літературного конкурзу Сполку русиньскых писателів Словеньска за рік 2010.

Важным пунктом програму было голосованя членської базы за вступ СРПС до Словеньской асоціації русиньскых організацій (САРО). Члены СРПС переважнов векшынов голосів вирішыли, же од той членської громады СРПС ся стає колективним членом САРО.

Посліднім пунктом програму річної громады СРПС было голосованя за пріятя новых членів до сполку і за доповніня новых членів до выбору СРПС, котрыма ся стали Осиф Кудзей і Аліца Ветошевова.

Громада Сполку русиньскых писателів

Од 10. години у засідалні Ректорату ПУ ся одбыла річна громада Сполку русиньскых писателів Словеньска (СРПС).

Членська громада САРО

О 11. годині в класі Інштуту русиньского языка і културы Пряшівской універзیتی в Пряшові была членська громада Словеньской асоціації

• *Участници членської громады Словеньской асоціації русиньскых організацій: (зліва на 1. фотці) М. Дзубова, А. Плішкова, К. Копорова, М. Сушкова, П. Крайняк, (справа на 2. фотці) Г. Бескид, Я. Калиняк, І. Русинко, о. М. Костілник, о. Ф. Крайняк і А. Зозуляк.*

Наперед членове СРПС послушали Справу о діяльстві СРПС за минулый рік, яку прочітала председкыня ПгДр. Кветослава Копорова. В ній были оцінены проєкты, зреалізованы в році 2010: Літературный семінар, Літературный конкурз і Русиньскый літературный алманах. Были предложены і пропозиції активіт на тот рік. Председкыня сполку подяковала писателям, котры в році 2010 збогатили русиньску літературу своїма новыма творами і книжными публікаціями.

Єдним із пунктів громады была пропозиція на назву премії Літературного конкурзу СРПС, яка од року 2011 ся буде звати **Літературна премія Марії Мальцовской** – на знак почилиности к памяті вызначной русиньской писателькы, котра одышла до вічности в році 2010. На основі голосованя была пропозиція єднозначно пріята.

русиньскых організацій (САРО).

Главными пунктами громады были:

1. Пріятя новых членських організацій до САРО, а то Окресной організації Русиньской оброды у Свіднику і Сполку русиньскых писателів Словеньска, чім ся САРО розросло на сучасных 8 членських організацій.

2. Контроля повніня резолюції з послідней громады САРО.

3. Інформації о діяльстві окремых членських організацій САРО.

4. Інформації о зреалізованных і приправлєваных акціях к списованю людей к 21. маю 2011.

5. Вольбы нового 3-членного выконного выбору САРО на далшы два roky у зложію: **Александр Зозуляк** (председа), **Гавриіл Бескид** (підпредседа) і **Аліца Ветошевова** (касїрка).

(Продовжіня на 2. стор.)

• *Участници святочной презентації публікацій у русиньскім языку выданных в році 2010 (зліва на 1. фотці в 1. ряді): Р. Павлович, П. Ялч, К. Галасова, І. Мелничакова і ін. • Гратуляція О. Кудзеєви, котрый в Літературнім конкурзі СРПС в році 2010 здобыв 2. місце, з боку А. Плішковой і А. Зозуляка.*

• Св. Миколай при роздаванню дарунків в ОШ з МШ в Колбівцях.

Віфлеємський вечур у Колбівцях

22. грудня 2010 був у Основній школі з Матерських школов у Колбівцях (окрес Стропків) **Віфлеємський вечур**.

У нас уж є традицій, же в передпоследній день перед рождественными вакаціями робиме рождественный ярмарок, на котрім ся школярі представлять зо своіма виробками, які виробили в кружку під веджінєм учительки Геряковой. І таким способом собі могли зась овірити свої зручності, шиковність, фантазію при вытворях з папіря, чечіны, природных матеріалів. В тот день сьме ся згромадили в просторах школьської ходбы, де сьме мали свої станки і продавали свої виробки. Рождественну атмосферу підсилёвала рождественна музика і колядки.

Красно выпараджена школа і сніжна білость країны дотваряли святочну атмосферу в то рано, кідь сьме перекрочили поріг своєї школы, бо і тепер сьме ся зышли доведна на спідній ходбі і чекали сьме, коли прийде Миколай зо своім допроводом – чортом і ангелом. Зазвучали тони рождественных співанок і він ся обявив міджі нами. Сердечно го привітав директор школы Мгґр. Осиф Варголик. Миколай кідь відів гунцутьскы іскеркы в очах дітей, приговорив ся к ним мильма словами. Далшы минуты належали нам – дітём. Розжарены тварі малых ангеликів, неслухняного чортика, вкусны костімы, вінчованя, колядки, темпераментный ромський танець, сценкы з рождственнов тематиков – то вшытко доміновало перед позерателями, котры наши выконы оцінёвали аплавзом. Миколай подяковав дітём за красне выступлїня і щедров руков сягав до коша і вшыткы діти обдаровав дарунками. Наконєць прозвучали тони знамой пісні Тиха ніч, свята ніч і Миколай зо своім допроводом одышли зо школы, обіцяючи нам, же за рік ся вернуть міджі нас, абы нам зась сприйняли рождественный час.

А на самый конец дякуєме о. Осифови, редемпторістам із Стропкова, панови Барткови, котрый спонзоровав тоту прекрасну акцію.

Редакчна рада Йоты при ОШ з МШ в Колбівцях

Studium Carpato-Ruthenorum 2011

Од 12. юна до 3. юла 2011 буде на Пряшівській універзіті в Пряшові проходити **2. Міджінародна літня школа русиньского языка і культуры** під назвов **Studium Carpato-Ruthenorum 2011**.

Пряшівска універзіта в Пряшові є єдинов універзітов у Словацькій републіці, котра реалізує навчаня **акредітованого студійного програму русиньский язык і література**, гестором котрого є Інштїтут русиньского языка і культуры. Вдяка ёго 3-тыжденному едукачному проекту **Studium Carpato-Ruthenorum – Міджінародна літня школа русиньского языка і культуры** Пряшівска універзіта є сучасно єдинов універзітов на світї, котра зареаговала на інтерес о таку форму навчаня русиньского языка з боку домашніх і заграничных адептів і в сучасности рихтує **другый річник** того міджінародного проекту. Вшыткы потрібны інформації о проектї мож найти на www.unipo.sk/Pracoviská/Ústav_rusínskeho_jazyka_a_kultúry/Projekt; www.rusynacademy.sk/Vzdelavanie.

Приголосити ся мож до 1. марца 2011.

А. П.

Марія ГІРОВА

ВІНЧУЄМЕ СІ З ЦІЛОЙ ДУШЫ

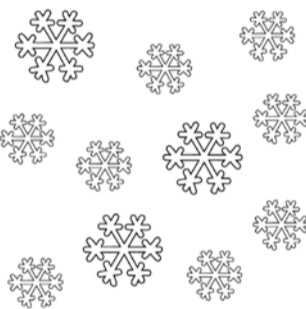
Новый рік уж пришов
А мы так вірїме,
Же од того, што одышов,
Щастливіший буде.

Же не буде біды, плачу,
Трапы без роботы,
Же ся каждому з нас сповнять
Вшыткы наши тужбы.

І так з сердца собі жычме,
Жебы ся так стало,
Жебы сонце превелике
Каждому світило.

Вінчуйме сі з цілой душы
Мір, ласку і покій,
Няй нас добро лем провадить
На каждіцькім кроці.

Няй хвороты нас обходять,
Вшытко зле на світї,
Няй до красы вырастають
Наши милы діти.

ПАЖРАВЕ ТЕЛЯ

Зробили сі діти
Выр на кінці ярку,
Шматя поскладали
Скраю під татарку.

Шалять ся у вырі:
Брызкають, плавають,
На коровкы в траві
Позор не давають.

Кідь ся выкупали,
Домів ся зберають,
Але своїх шматин
В траві уж не мають.

Ани бы їх у сні
Нїгда не напало,
Же теля їм шматя
Скоро вшытко зыло.

Мерендзало, жуло
Фалат за фалатком,
Бродило, місило
По шматю копытком.

Ледва пару шматин
Діти захранили,
Жебы ся з купаня
Голы не вернули.

Другыраз кідь пішли
До выра скакати,
Не забыли лашкы
На стром повішати.

Василь МЯГКЫЙ

Мала Русинка

Пригуду, котру Вам хочу написати, ся стала перед пару роками. Родічі малой Русинкы жыють у векшім місті, отець є Мадяр а мама Русинка. Мала дівочка зачала ходити до першой класы. Кідь пришов першы піврік і требало выписати піврічне высвідчїня, на высвідчїню зїставала порожня колонка Народность. Учителька закликала родічів, же яку народность мать дівчати написати. Муж не хотів образити жену тым, же буде стояти на мадярьській народности, а жена мужа – же буде стояти на русиньській. Так закликали дівочку, абы она вырїшыла, яку народность їй мають написати. Она повїла, же русиньску. Кідь родічі дівочкы прийдуть до Лабірця, діти красно з дідом і бабов бісїдують по русиньскы.

Міг бы ем увести опачный приклад. Отець і мама Русины, але прийдуть до Лабірця з Гуменного, а з дітми бісїдують по словацькы. Русины, же не забываете, де патрите, можете потвердити в маю, при списованю людей.

18. СВДНИЦЬКЫЙ ВІФЛЕЄМСЬКЫЙ ВЕЧУР

12. грудня 2010 в Домі культуры у Свіднику одбыв ся **18. річник Віфлеємского вечора**. Уж 18 років в передріствянім часі приправлює **Окресна організація Русиньской оброды в Свіднику** ріствяный концерт в русиньскім дусі. Сполуорганізаторами той прекрасной акції были: **Окресный освітній центр і Містьскый уряд в Свіднику**.

Того року в програмі вечора выступили діточки зо вшыткых матерських і основных школ міста. Прекрасно ся презентовав і дітський фольклорный колектів **Маковичка**. В програмі концерту выступило **182 участників** з колядками, вінчами, віфлеємскыма грами і танцями. Было на што ся призерати і послухати. Уж од скорого пообїда був Дім культуры переповнений позерателями вшыткых віковых категорій, міджі котрыма найвеце было родічів і старых родічів. На концерт завїтав і новозволенный прїматор міста Інж. Ян Голодняк і далшы честованы гостї.

Віфлеємський вечур був зорганізований на професіоналній уровни, дякуючі добрій кооперації вшыткых трьох сполуорганізаторів і їх довгорічным скушеностям. На марго тогорічного і минулорічных Віфлеємских вечорів люде з области культуры повїли, же не є в Домі культуры масовішой акції, як є Віфлеємський вечур. Нажаль, свідницькый Дім культуры є про наше місто барз малый, много людей зїстало стояти у вестїбулі, які лем слухали а ніч не відїли. Многы ся повертали домів.

Наше подякованя адресуєме і спонзорам: Інж. Михалови Гомзови, председови представенства ПСС Свідник, а. с., Бц. Николаєви Крайковичови, посланцєви НР СР, Петрови Пилипови, посланцєви Пряшівского самосправного края, Евї Гомзовї, посланкынї Містьского заступительства в Свіднику і далшым. Окреме хочеме подяковати Мгґр. Ярославови Іванчови, штатному таємникови Міністерства школства СР, за дуже щерый спонзорський дар, вдяка котрому каждый выступаючий і учитель, котры їх приправлєвали, однесли собі богату солодку выслужку.

Так як і минулорічний, і тогорічний наш Віфлеємський вечур був організований без фінанчнної підпоры Міністерства культуры СР.

Мгґр. Мілош СТРОНЧЕК, председа
Окресной організації Русиньской оброды у Свіднику

• Погляд на сцену Віфлеємского вечора у Свіднику.

Ян ГРИБ

Русалка

(Приповідка)

Была раз єдна вдовіця і мала дві дівки. Старша ся характером і тварев цалком подобала на матір: обидві были неприємны і надуманы, як горіноскы, же ся з нима не дало вытримати. Молодша дівка была ласкава, добра, як ей небогый отець, і красавіця, якій не было пары. Як то уж звыкне быти, каждый тягне ку свому, та й мати была приязна ку старшій, а молодшу стерпіти не могла. Мусила она їсти в коморі і все робити.

Окрем того, бідне дівча мусило каждый день добрый кілометр по воду з канчовом до студенки ходити. Кідь так раз стоїть при студенці, пришла к ній бідна жена і просить од ній воды ся напیتی.

„Як же вам не дати, тетко,“ каже прекрасна дівочка. Ополокала канчовик і зачерла найчистішою воды. Потім тот канчовик подала жені, притримуючі го, абы ся їй з нёго ліпше пило.

Кідь ся женка напила, повідать дівочці:

„Была єсь добра і уцтива, же ті мушу дашто подаровати.“ (Была то русалка, котра ся перемінила на бідну валальску жену. Хотіла знати, де аж іде добродительство дівчати.) „Дам ті такый подарунок,“ продовжовала русалка, „же при каждыйм слові, котре повіш, выпаде ті з уст квіт або дорогый камінь.“

Кідь дівча пришло домів, мати го выгрішыла, же ся вертать од студенки так пізно.

„Не гнівайте ся, мамко,“ повіло біднятко, „же-м так запізнила“. А як повіло тоты слова, выпали ей з уст дві ружы, дві перлы і два великы діаманты.

„Што віджу?“ Зачудовала ся мати. „Видить ся мі, же з уст ті выпали діаманты і перлы! Одкы то маш, дівко моя?“ (Першыраз ей назвала дівков.)

Бідне дівча щіро поросповідало вшытко, што ся му стало, причім ей неперестанно падало з уст много діамантів.

„Таке дашто,“ говорить мати, „мушу там послати далшу дівку. Фанчіко, смоть, што іде з уст твоєй сестры, кідь говорить. Ай ты бы хотіла такый дар? Треба ті лем зайти ку студенці по воду а кідь од тя бідна жена попросить напیتی ся воды, з радостев ей обслуж.“

„Можете чекати, же я піду по воду,“ одповіла дівка сурово.

„Хочу, абы-сь там ішла,“ говорить мати, „а такой!“

Дівка ішла, а за цілов драгов жудрала. Несла стріберну фляшку, найкрасшу, яку дома мали. Лем што пришла ку студенці, видить з ліса приходити парадно облечену пані, котра од ній попросить воды. Была то тота сама русалка, котра ту была перед тым, але тепер як принцезна хотіла ся дізнати, яке недобре є тото дівча.

„А ці єм пришла нато,“ говорить остро горіноска, „абы я вам давала пити? Принесла єм стріберну фляшку акурат про вас, пані. Кідь хочете, напийте ся самы.“

„Вера, не єсь дуже погостинна,“ говорить русалка без гніву. „Но добрі. А же єсь така неласкава, обдарую тя так, абы ті при каждыйм слові, котре повіш, вышов з уст гад або ропуха.“

Кідь мати збачіла дівку вертати ся домів, звідовала ся:

„Як же ся ті водило, дівочко, як?“

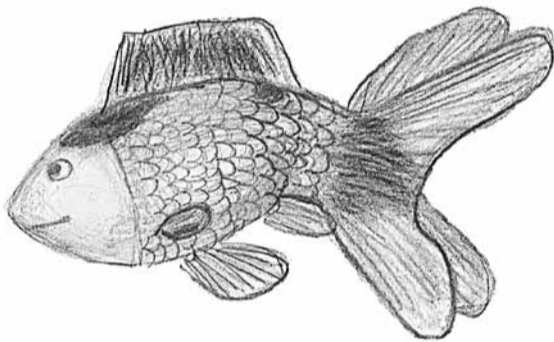
„Лем так,“ одвыркла дівка і з уст ей выпали дві змії і дві ропухы.

„Небеса!“ закричала мати, „што то віджу?“

„Тому є лем сестра виновата. Тадь она мі тото заплачуть!“ повіла старша сестра і утікала молодшу стрепати, а мати ей в тім не сперала.

Бідне дівча утекло захранити ся до недалекого ліса. Ту ю стрітив кралєвіч, котрый ся вертав із полєвачкы. Кідь збачів, як є шумна, опросив ся, што ту сама робить і чом плаче. „Біда зо мнов, панцю, сестра з матірєв ня выгналі з дому.“ Кралєвіч відів, же ей з уст выпало пять перел а якраз тільки діамантів, і попросив ю, абы му росповіла, як таке може быти. І она му вшытко поросповідала. Кралєвіч ся до дівкы залюбив. Одвів ю до свого кралєвского палаца і оженив ся з нєв.

Старша дівка наконець так розїла властну маму, аж тота ю выкурила з дому. Нещастніця блудила лісом, аж там десь загнула, бо нихто таку ку собі притулити не хотів.

Сімона КИРЕШОВА

КІКОШКО

Дорогы читателі,

пишу ся Сімона Кірешова а єм школярков ОШ Коменського в Міджілабірцях. Учу ся русинський язык, барз ня то бавить, але не о тім хочу писати.

Домам мам рыбки. Моя найоблюбеніша рыбка мать мено Кікошко. (То я їй таке дала.) Є то злата рыбка (карас). О своїм Кікошково мам і интернетову сторінку. Кідь сьте звездавы, клікнийте на: www.kikosko.estranky.sk. Можете ся попозерати.

Акваріум мам од децембра 2008. Дістала єм го під ялічку. Мам в нім іщі веце рыбок, а вшыткы мають мена, як: Жако, Лілі, Кіка, Вікі, Мерлін, Корал, Мері, Еймі, Чікі, Кайка і Кає. І они суть златы рыбки. Мам і жовтого слимака. Ёго функціє є чістити акваріум.

Старостливість о рыбки є нарочна. Треба їм выміняти воду а не можеме їх забыти накормити! Але кормити можеме лем раз за день! Ай рыбки мають свої хвороты. Треба їх скоро одгалити, жебы сьме їх могли успішно вылічити. Лікы ся дадуть найближе купити в Гуменнім, в обході з акварістіков.

Не баную, же єм собі купила рыбки. Так мі приросли к сердцю, же свій живот без них собі уж не знам представити.

А жебы сьте мали яку-таку представу о моім златім Кікошково, посылам Вам ёго „портрет“, який єм накреслила.

Квета
МОРОХОВІЧОВА-ЦВИКГаданкы про
найменшы
діточкы

Ціла опанцірована
Помалы крокує,
Знашать яйця до піску,
В морю часом жыє.
(бхрчнтмррл)

Біла, ряба,
Із червеным дзєбаком.
Любить воду,
Любить літо,
Пасе траву.
Так, так, – гварить
Своїм дітєм,
Кідь їм несе
Зеренце ай з хробаком.
(бхрл)

Гварять му ай
Побігайчік.
Є домашній
І лісний.
В приповідках
Бывать часто
Найщастнішый
І швыдкый.
(жлрлбл)

Довгый хвостик ї
крашлить,
Її світ – Панама.
Свої діти барз любить,
Бо є добра мама.
(блрлрл)

Як пацеркы
По дворі втікають,
Ціп – ціпонять,
Кідь їсти не мають.

Жовта грудка:
Єдна, друга, третя
Суть спокійны,
Кідь їх мама кличе.
Ціпу – ціпу – ціпу,
Папаніця є ту.
(бхлрлрлрл блрлрл)

І-а, і-а, і-а,
Найкурша співанка.
Чія же вна є?
Хто ї милує?
(жлрлрл)

Гварять о нїм,
Же є добрый ставитель:
Ставлять мосты,
Ставлять грады,
Главні у воді є барз
Працовитый.
(рлрлрл)

Гопі-гоп, гопі-гоп,
Гопкать долов, горі,
Зберать зеренця
По гадівскім дворі.
(лрлрлрлрл)

Марія ГІРОВА

КУЛІ

Назберав сі Мілан
в Серпентинах кулі,
вшыткы собі сховав
під хыжов на дворі.

Знав, же кулі будуть
страшенно стріляти,
кідь їх огонь буде
міцно зогривати ...

Хлопчиско дурненькый
щі розума не мав,
на краю пелевні
собі огня наклав.

Кідь в огни угля
ся уж распалило,
нещастя з кулями
ся в дворі зачало.

І хлопці ся збігли
може з пів валала:
Што за чудна стрільба
ся горі зачала ...?

Мілан як сплашений
коло огня скакав,
кулиско за кулев
лем до огня метав.

Таке рахотїня
стрільня зачало,
лем-лем, же навколо
вшытко не згоріло ...

І забити могло
із хлопців дакого,
найгірше із вшыткых
й Мілана самого.

Мати з поля біжыть
ціла выстрашена:
Чей ся, не дай Боже,
зась война зачала?

Мілан уж увідів,
же біды наробив,
до яругы скочів,
голузєм ся прикрыв.

Выстрашена мати
у ярку го нашла,
била, молотила,
аж ся ціла трясла.

Сусіды Мілана
од ній з рук вырвали,
у своїм обыстю
хлопця прихылили.

Аж вечур, кідь мати
ся кус впокоїла,
од сусідів домів
сына сі привела.

Уже го не била,
ани не крічала,
о кулях, о войні
з жалєм споминала.

Нігда веце Мілан
кулі до рук не брав,
кідь їх в лісі нашов,
далеко утікав.

За воякми пішов,
што в валалі были,
жебы муніцію
в лісі знешкоднили.

